

RUČNI BODOVI ZA ŠIVANJE I VEZ

PRIRUČNIK S VJEŽBAMA ZA UČENIKE

ŠKOLA ZA MODU I DIZAJN, ZAGREB

SADRŽAJ

UVOD.....	2
1. JEMČENI BOD.....	4
2. KOSI BOD.....	5
3. LANČANO POVEZNI BOD.....	6
4. POVRATNI BOD.....	7
5. PORUBNI BODOVI: SKRIVENI I KRIŽNI.....	8
6. LANČANAC I IVANČICA.....	9
7. LOZICA	10
8. PUNI BOD.....	11
9. KRIŽÍCI.....	12
10. IZRADA MONOGRAMA.....	13
11. NAŠIVANJE PUCETA, KOPČI I PRITISKIVAČA.....	14

UVOD

Ručni rad obuhvaća izradu korisnih i ukrasnih predmeta vlastitim rukama i vještinom, uz korištenje samo jednostavnih alata kao što su škare i igle, te različitih tekstilnih materijala, vune ili konaca.

Najpoznatiji ručni radovi iz područja tekstila su:

- vezenje
- pletenje
- tkanje
- kukičanja (heklanje)
- izrada tapiserija
- izrada makramea

Vezenje je izrada bodova na tkanini sa ručnom iglom i koncem, a svrstava se u područje primijenjene umjetnosti.

Vezenje dijelimo na:

- izradu osnovnih krojačkih bodova
- izrada ukrasnih bodova

Osnovni krojački bodovi služe za sastavljanje šavova ili ručnu obradu rubova tkanine.

U krojačke bodove ubrajamo: jemčeni bod, kosi bod, lančano-povezani, povratni te porubne bodove kao što su križni i skriveni.

Ukrasni bodovi koriste se kako bi se tekstilni predmeti (bilo odjevni ili upotrebni) učinio ljepšim i vrijednijim.

Razlikujemo dva osnovna tipa ukrasnih bodova:

- Vez brojanjem (križići)
- Vez po pismu (lozica, puni bod i lančanac).

Vez brojanjem radi se na tkaninama koje su rijetko tkane te je kod njih moguće brojanje niti.

Uzorci za vezenje se prenose praćenjem uzorka sa skice ili gotovog uzorka.

Vez po pismu radi se po prethodno iscrtanom dizajnu na gušćim tkaninama.

Osnovni pribor za vezenje

Tkanina, tanke igle, konci, naprstak, krojačke škare, dobra volja i vrijeme....

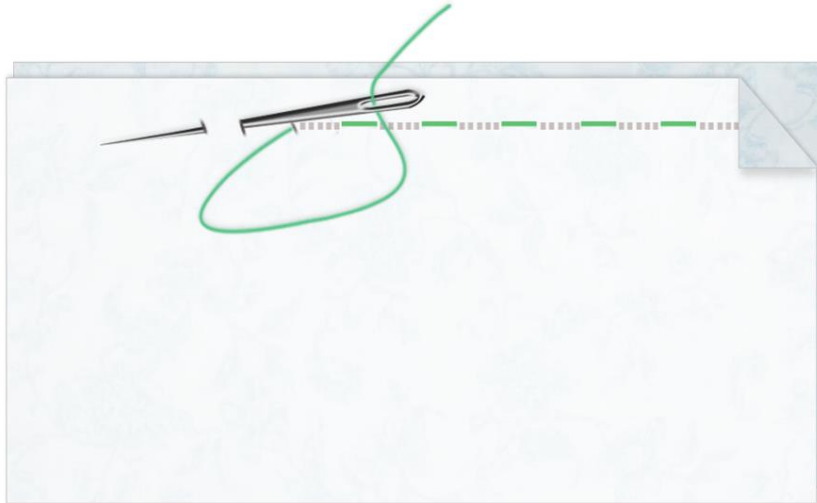
Vez je kao meditacija, bod po bod i nastaju motivi kojima se povezujemo sa prošlošću i tradicijom, a istovremeno razvijamo vlastitu maštu i kreativnost.

1. JEMČENI BOD

- je osnovni ručni bod.

Najčešće se koristi kao privremeni bod jer se nakon njega šav prošiva šivaćim strojem, a jemčeni se konac izvlači. Za izradu ovog boda uglavnom se koristi specijalni pamučni konac, slabe čvrstoće, prepoznatljive bež boje sirovog pamuka. [www.youtube - Jemčeni bod](http://www.youtube.com/watch?v=...)

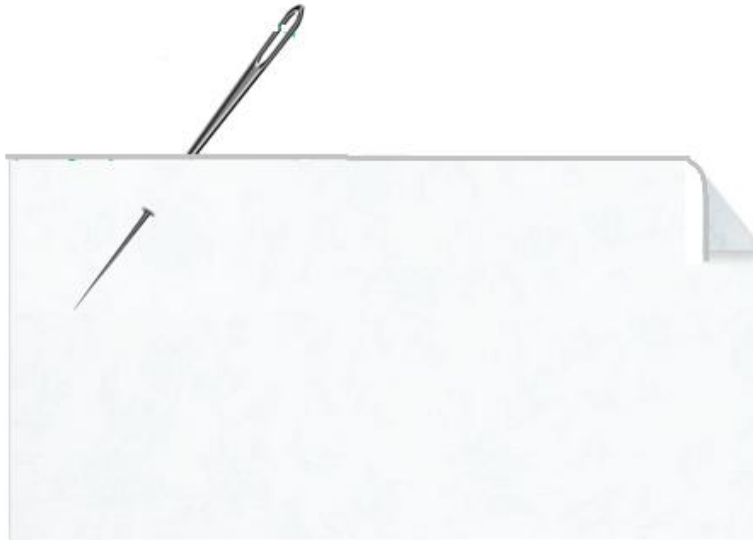
Opiši način izrade

Zalijepi uzorak izrađenog jemčenog boda na tkanini

2. KOSI BOD

Ovo je najstariji način ručne obrade šavova bez stroja za obamitanje. www.youtube.com - Kosi bod

Ucrtaj konac na skici izrađenog kosog boda.

Način izrade:

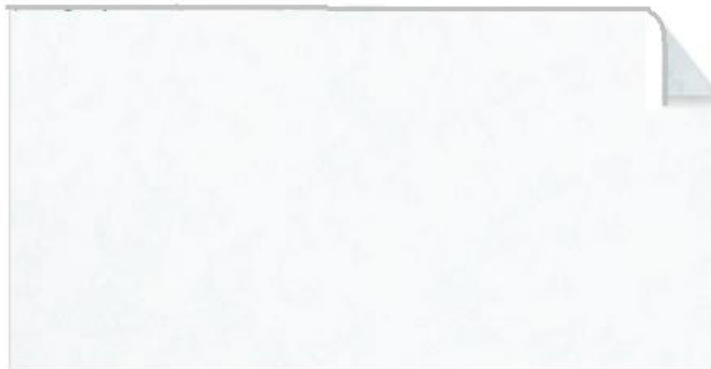
Iglom s jednostrukim koncem u jednakim razmacima na rubu tkanine ubadamo kose bodove svakih _____mm i dubine _____mm.

Zalijepi uzorak izrađenog kosog boda na tkanini

3. LANČANO POVEZNI BOD

- služi za obradu ruba tkanine kako bi se spriječilo osipanje tkanine ali i kao ukrasni bod u vezenju. [www.youtube](http://www.youtube.com) – Lančano-povezni bod

Skiciraj izradu lančano poveznog boda na tkanini

Način izrade:

Iglu ubadamo s naličja tkanine na lice i provučemo iglu i konac. Potom ponovo ubadama u isto mjesto, iglu izvlačimo na pola i rukom prebacimo konac ispod vrha igle. Iglu izvlačimo do kraja i ubadamo sa naličja 5 mm dalje od prvog uboda.

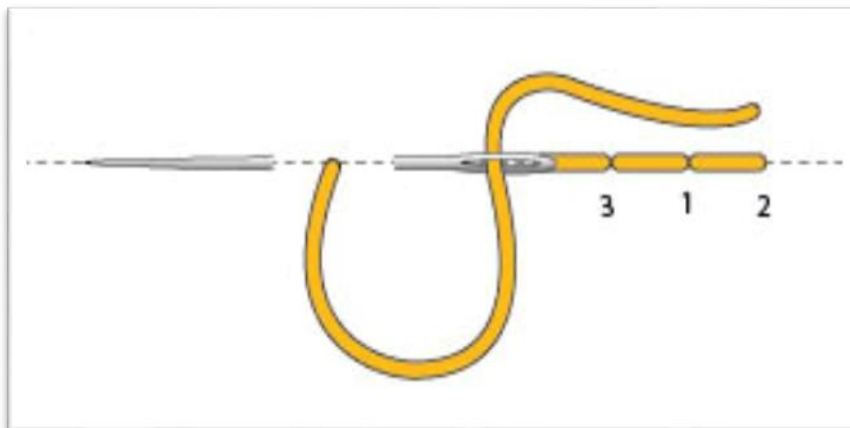
Dubina i širina uboda ovisi o vrsti tkanine.

Zalijepi uzorak izrađenog lančano poveznog boda na tkanini

4. POVRATNI BOD

Koristi se za _____ krojnih dijelova nakon jemčenja ako nemamo šivači stroj ili za _____ puknutih šavova i vez. [www.youtube](http://www.youtube.com) – Povratni bod

Skica izrade povratnog boda:

Način izrade:

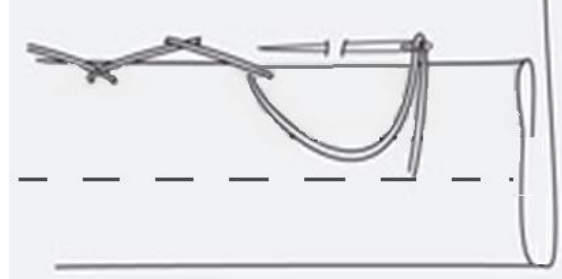
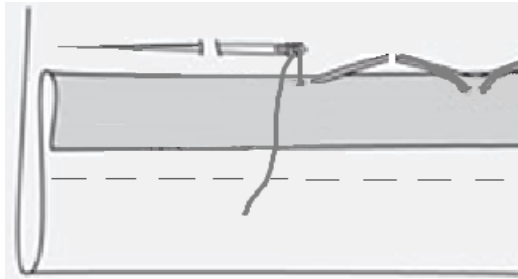
Niže se gusto, jedan do drugoga, igla se ubada za dužinu uboda 5mm unazad i vrh igle izlazi za dužinu uboda ispred konca koji izlazi iz tkanine. Na naličju tkanine vidljiv je dvostruki šav, a na licu sitni niz uboda.

Zalijepi uzorak izrađenog povratnog boda na tkanini

5. PORUBNI BODOVI: SKRIVENI I KRIŽNI BOD

Porube ručno možemo izraditi na dva različita načina a najvažnije obilježje tih bodova je da nisu vidljivi na licu tkanine. [www.youtube](http://www.youtube.com) – Ručna izrada poruba: križni skriveni bod

Imenuj skicirane bodove:

SKRIVENI BOD

Rub poruba prije izrade mora biti obrađen kosim ili lančano poveznim bodom.

Bodovi su skriveni između poruba i gornje tkanine.

Konac se učvrsti na naličju, zatim se izvede vrlo sitan bod oko 6mm ulijevo na materijalu, pa slijedeći bod oko 6mm ulijevo na porubu i tako naizmjenično u istim razmacima.

KRIŽNI PORUBNI BOD

Prije izrade poruba križnim bodom, porub tkanine presavijemo i izradimo jemčnim bodom.

Igla i konac se provlače neposredno iznad poruba vodoravno zahvaćajući samo jednu niti tkanine, a zatim porub tkanine u jednakim razmacima od oko 8 mm oblikujući tako križiće.

Zalijepi uzorke izrađenih porubnih boda na tkanini

1.

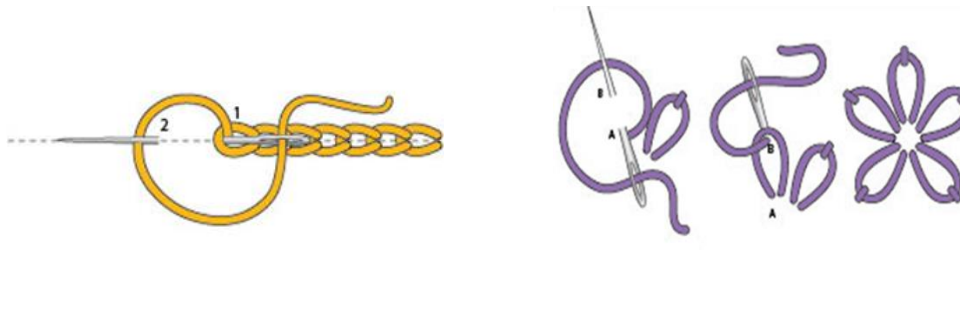
2.

6. LANČANAC I IVANČICA

Lančanac ili lančani bod, je ukrasni bod koji se vrlo često kombinira sa tzv. bodom ivančice.

Ti bodovi spadaju u skupinu bodova po pismu jer je za njih potrebno prije izrade skicirati motiv na tkaninu. [www.youtube](http://www.youtube.com) – Lančani bod i Ivančica

Imenuj skicirane bodove:

Način izrade:

Konac se provlači na lice tkanine te ponovno ubada igla pored prvog uboda.

Na prednjoj strani tkanine potrebno je ostaviti dužinu jednog boda – jedne karike lančića.

Oblikovati labavu petlju pazeći da konac bude ispod vrha igle.

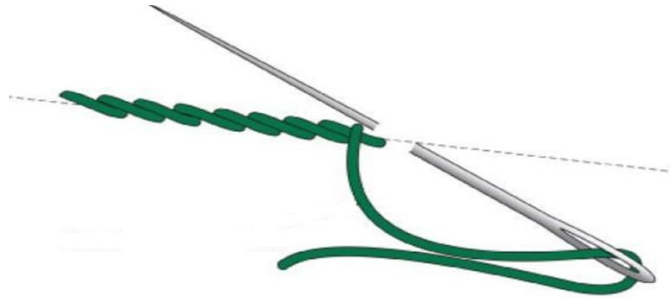
Provući iglu i konac kroz tkaninu i petlju, te nastaviti tako duž željene linije ili oblika ivančice.

Zalijepi uzorak izrađenog lančanog boda i ivančice na tkanini

7. LOZICA

-je ukrasni bod koji služi za izradu vrlo tankih ravnih i zakrivljenih linija po tkanini tzv. crtanje vezom (vez po pismu). [www.youtube](http://www.youtube.com) – Crtanje vezom

Skica izrade povratnog boda:

Način izrade:

Čvor ostaje na naličju tkanine i kratkim ubodima max 1 cm krećemo se prema naprijed, ali iglom uvijek ubadamo prema nazad, a konac nam mora uvijek biti sa iste strane.

Skiciraj uzorak i zalijepi tkaninu sa izrađenom lozicom na tkanini

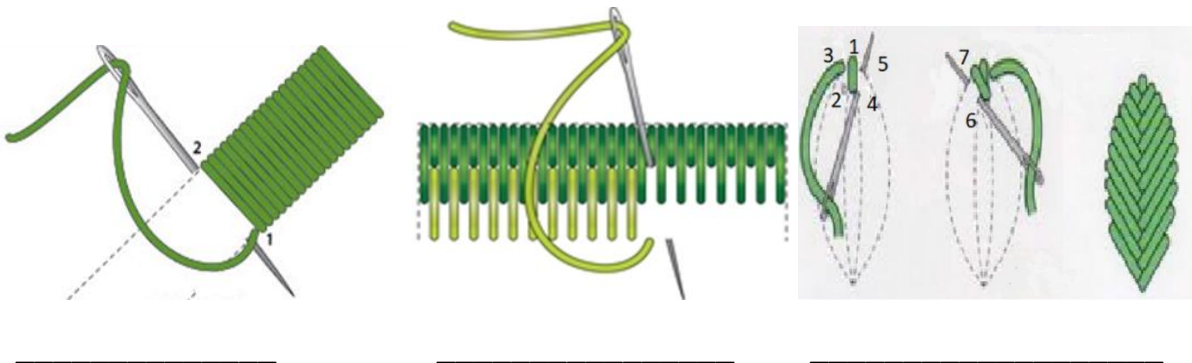
8. PUNI BOD

- se koristi kod izrade uzoraka koji karakteriziraju veće plohe u boji.

Nastaje nizanje dugih uboda jedan pored drugoga, a prema prethodno nacrtanom motivu na tkanini. [www.youtube – Puni bod](#)

Razlikujemo 3 vrste punog boda: ravni, kosi i kratko-dugi puni bod.

Imenuj skicirane bodove:

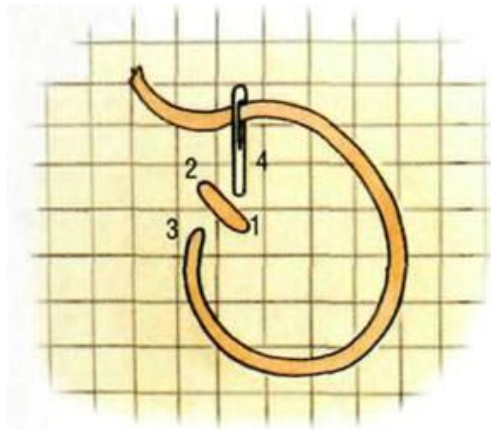

Skiciraj motiv i zalijepi tkaninu sa izrađenim uzorkom punog boda na tkanini

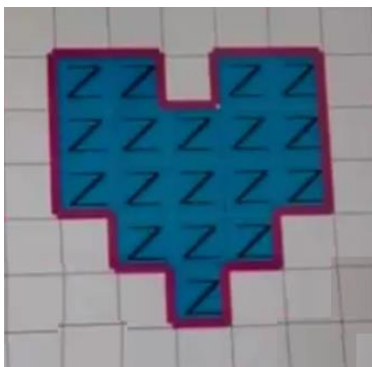
9. KRIŽIĆI

Križići spadaju u vez brojenjem te se stoga najčešće izrađuju na tkaninama na kojima se lako broje niti kao što su _____ i _____. [www.youtube – Križići](http://www.youtube.com/Križići)

Bodovi se izrađuju u obliku slova _____ ujednačene veličine i oblika.

Križići se vezu prema unaprijed planiranoj skici.
Izradi predloženi uzorak i zalijepi ga pored skice.

10. IZRADA MONOGRAMA

Monogram je motiv izrađen oblikovanjem dva ili više slova u jedan simbol.

Monogrami se često izrađuju kombiniranjem inicijala koji služe kao prepoznatljivi simbol pojedinca ili tvrtke. [www.youtube – Monogram](http://www.youtube.com)

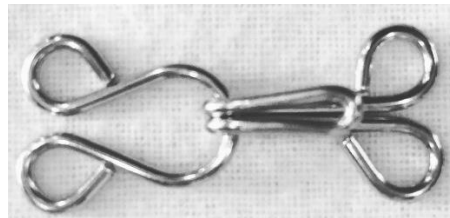
Za izradu monograma praktično je koristiti bodove kao što su : lozica, lančano –povezni, lančanac, povratni bod, križni bod, puni bod, ivančica ali i mnoge druge.

Istraži različite vrste ukrasnih slova, skiciraj svoje inicijale i izradi ih kombinirajući različite ručne bodove, boje konca i.... zalijepite izrađeni uzorak.

11. NAŠIVANJE PUCETA, KOPČI I PRITISKIVAČA

Našivanje se izvodi sa duplim koncem, a čvor na kraju konca treba ostati ispod puceta, kopče ili pritiskača.

Ucrtaj konac na pucetima, pritiskivaču i kopči nakon našivanja na tkaninu.

Zalijepi tkaninu sa našivenim različitim pucetima, kopčama i pritiskivačima.